

Зауваження та пропозиції Національної асоціації адвокатів України до проекту Закону про безпеку та здоров'я працівників на роботі (реєстр. № 10147 від 13.10.2023)

Національна асоціація адвокатів України здійснила правовий аналіз проекту Закону про безпеку та здоров'я працівників на роботі (реєстр. №10147 від 13.10.2023) та зазначає таке.

1. Назва законопроекту «Про безпеку та здоров'я працівників на роботі», потребує уточнення:

- щодо «здоров'я», яке саме собою не є об'єктом правового регулювання у проекті, тому пропонується «охорону здоров'я». Узгоджується з Рекомендацією МОП «Щодо охорони здоров'я працівників на місцях роботи» № 97, Директивою Ради 89/391/ЄЕС від 12 червня 1989 року «Про встановлення заходів із заохочення поліпшення охорони здоров'я та безпеки праці працівників», відтак назва законопроекту - «Про безпеку та охорону здоров'я працівників на роботі»/ «Про безпеку та захист здоров'я працівників на роботі»;

- оскільки з терміна «охорона праці» переходимо на європейський «безпека працівника», можлива також назва «Про безпеку працівників на роботі».

2. Пунктом 1 ст. 32 проекту пропонується встановити, що «...державні інспектори праці ... мають право проводити інспекційні відвідування згідно із законодавством про працю».

Поняття «інспекційне відвідування» як захід державного контролю за додержанням безпеки та здоров'я працівників відсутнє у міжнародно-правових актах з питань, які охоплюються предметом регулювання законопроекту. Також законопроектом не передбачаються зміни та доповнення до Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

3. Пункти 2, 3 ст. 32 проекту «... які вони вважають такими, що загрожують ... протягом розумного строку ... державний інспектор за власним переконанням вирішує питання пропонувати застосувати штрафні санкції або ж надати роботодавця поради та рекомендації» не містять юридичної змістовності, носять оціночний, дискреційний характер, відсутні законодавчо визначені критерії, якими інспектор зобов'язаний керуватися.

4. Третина термінів, зазначених у ст. 1 проекту, не використовується в його тексті.

5. Відсутнє визначення поняття «професійна небезпека» відповідно до міжнародного стандарту ISO 45001:2018 та ДСТУ 2293:2014 «Охорона праці. Терміни та визначення основних понять».

6. Пункт 14 ст. 19 законопроекту про те, що роботодавець має право без попередження розірвати трудовий договір із працівником за результатами медичного огляду, є незаконним.

7. Потребують збереження положення щодо питань безпеки та охорони здоров'я працівників на роботі в окремому розділі Кодексу законів про працю України.

8. Стаття 35 проекту передбачає дисциплінарну, адміністративну, матеріальну, кримінальну відповідальність роботодавця за порушення законодавства про безпеку та здоров'я працівників. При цьому порівняно з відповідальністю за аналогічні правопорушення у різних сферах правового регулювання, визначених КУпАП, КК України, запропоновані у проекті розміри штрафів є істотно завищеними.